

Käsityön diskurssit suomalaisissa verkkolehdistä

Käsityönaineenopettajan tutkinto-ohjelma

Kandidaatintutkielma

Ella Hippeläinen

16.4.2026

Rauma

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Käsityökasvatus

Tekijä(t): Ella Hippeläinen

Otsikko: Käsityön diskurssit suomalaisissa verkkolehdistä

Ohjaaja(t): Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 24 sivua

Päivämäärä: 16.4.2026

Tämän kandidaatintutkielman tarkoitus oli selvittää, miten ja millaisten puhetapojen kautta käsityön ja itsetekemisen aiheet esitetään kotimaisilla verkkouutissivustoilla. Tutkimus on ajankohtainen, sillä eri verkkomedioiden kulutus on mittavampaa ja moninaisempaa kuin koskaan aiemmin. Tutkimuksen avulla saadaan käsitys siitä, miten ja millaisin keinoin media pyrkii vaikuttamaan yleisöön välittämällä viesteillä ja mielikuvilla.

Tutkimus toteutettiin diskurssianalyysin keinoin etsimällä aineistosta toistuvia teemoja ja luokittelemalla niitä. Analyysin tuloksena tunnistettiin neljä diskurssia, jotka liittyivät käsityön tuomaan hyvinvointiin, ekologisiin arvoihin, käsityöaktivismiin sekä peruskouluympäristöön. Tunnistetuista diskursseista voitiin päätellä, että median luoma kuva käsityöharrastuksesta liittyi siihen, millaisia merkityksiä käsityöllä on harrastajilleen sekä siihen, millaisia arvoja harrastuksen kautta tai sen ohella halutaan tuoda julki. Tuloksissa muista hieman poikkeava havainto oli peruskouluympäristöön sijoittuva diskurssi, joka keskittyi pääasiassa peruskoulun käsityöopetuksessa ilmeneviin haasteisiin sekä pohdintaan siitä, miten koulukäsityön tulisi profiloitua tulevaisuudessa erilaisten yhteiskunnallisten muutosten ajassa.

Avainsanat: diskurssitutkimus, verkkouutiset, käsityöuutisointi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Aiempaa tutkimusta koulu- ja käsityöjournalismista	7
3	Journalismista ja viestinnästä	9
4	Tutkimuskysymykset	10
5	Tutkimuksen toteuttaminen	11
5.1	Tutkimusmenetelmä	11
5.2	Diskurssianalyysi tutkimusmenetelmänä	11
5.3	Representaatio	12
5.4	Aineiston analyysi	13
6	Tulokset	14
6.1	Positiivisten tunteiden diskurssi	14
6.2	Ekologisuuden diskurssi	15
6.3	Käsityöaktivismin diskurssi	15
6.4	Formaaliin oppimiseen liittyvät diskurssit	16
7	Johtopäätökset	19
7.1	Positiiviset tunteet	19
7.2	Ympäristötietoisuus	20
7.3	Käsityöaktivismi	20
7.4	Koulukäsityö ja formaali oppiminen	21
8	Pohdinta	23
	Lähteet	25
	Liitteet	30
	Liite 1. Aineistossa käytetyt verkkotekstit	30

1 Johdanto

Kandidaatin työni tutkii suomalaisen käsityöaiheisen uutisoinnin diskursseja ja miten käsityöoppiaine sekä käsityön- ja itsetekemisen aiheet representoituvat suurimmissa suomalaisissa uutislähteissä. Diskursseilla tarkoitetaan Pietikäisen ja Mäntysen (2019, 30) mukaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden tarkastelua niiden aidoissa konteksteissa. Tällaisia kielenkäyttötilanteita voivat heidän mukaansa olla esimerkiksi haastattelut, puheet ja katkelmat, joita diskurssitutkimus tarkastelee erään tyyppisenä sosiaalisena toimintana.

Viime vuosikymmeninä käsityö on saanut ajassamme uudenlaisia merkityksiä. Esimerkiksi aktiivinen kansalaisuus viittaa tässä tutkimuksessa muutokseen pyrkivään aktivismiin, jonka ilmaisumuotona ja vaikutuskeinona toimii käsityö, kuten Perttula (2018) on artikkelissaan muotoillut. Samassa artikkelissa Perttula (2018) kirjoittaa, että käsityöaktivismissä käsityöllisen toiminnan avulla pyritään muuttamaan yhteiskunnassa vallitsevia oikeudettomiksi koettuja käytänteitä. (Perttula, 2018, 140.)

Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyen, medialla on keskeinen rooli tällaisten merkitysten rakentajana, sillä Zhangin (2015) mukaan media vakiinnuttaa ilmiöiden nimityksiä, niiden välisiä suhteita sekä eroavaisuuksia kielellisesti. Näin ollen medialla on oleellinen vastuu representaatioiden ja merkitysten rakentamisessa. (Zhang, 2015.)

Mediakasvatuksellisesta näkökulmasta analyysini auttaa havaitsemaan, millaiset lähestymistavat aiheesta saavat mediassa tilaa ja keitä siihen liittyen haastatellaan.

Myös Buckingham kertoo teoksessaan median muokkaavan käsityksiämme kulttuurisesta todellisuudesta ja ottaneen merkittävimmän sosiaalisen vaikuttajan paikan aiemmilta yksilöä ympäröineiltä yhteisöiltä, kuten esimerkiksi koululta, kirkolta ja perheeltä. Buckinghamin mukaan media on kaikkialla läsnä ja sen vaikutus arkemme rakenteisiin on väistämätön. (Buckingham, 2013, 5.) Hänen mukaansa mediakasvatus pyrkii siis opettamaan sekä kriittistä ajattelua että aktiivista osallisuutta. Nuorille pyritään opettamaan taito tehdä tietoon perustuvia arviota kohtaamastaan mediasisällöstä kuin myös kehittää heidän luovia kykyjään ja osallisuuttaan median tuottajina. (Buckingham, 2013, 3.)

Osallistuminen median tuottamiseen on keskeinen osa myös sosiaalisen median tarjoamia yhteisöjä, jotka ovat osa uudenlaista käsityökulttuuria ja median käyttötapoja. Esimerkiksi Kokkonen (2025) on tutkinut neulojien kokemuksia sosiaalisen median neuleyhteisöistä ja Rönkkö ym. (2024) ovat tutkineet neulepodcastien iloja ja yhteisöllisyyttä. Molempien tutkimuksissa oli yhtäläisiä tuloksia, kuten käsitöiden yhdistävä vaikutus eli käsityö harrastajat ovat kokeneet käsityö aiheisten julkaisujen seuraamisen tuovan inspiraatiota omaan harrastamiseen. Vilhusen ja Väänäsen (2024) mukaan iloa koettiin myös trendien seuraamisesta sosiaalisen median välityksellä, palautteen saamisesta muilta harrastajilta sekä uuden oppimisesta ja tiedon etsimisestä liittyen omaan käsityöharrastukseen.

Käsityöaiheisen uutisoinnin ja sen diskursiivisen analysoinnin kautta saadaan siis näkökohtia yhteiskunnalliseen keskusteluun käsityöstä, sekä aiheeseen kytkeytyvistä teemoista, arvoista ja asenteista. Kiinnostavaa on myös, miksi käsityö kenties tuodaan esille arvokkaana ja millaiset teemat asennoitumiseen saattaisivat vaikuttaa. Käsityöaiheinen uutisointi on sidosteinen suomalaiseen kulttuurihistoriaan ja kasvatukseen, joten on tärkeää kartoittaa mediassa esiintyviä puhetapoja aiheen ympäriltä. Aiheen tutkimuksella on myös mediakasvatuksellinen arvo, sillä tutkimuksen avulla voidaan korostaa kriittisen medialukutaidon merkitystä. Analyysin myötä pyritään selvittämään, keiden ääni kuuluu kotimaan käsityöaiheisessa uutisoinnissa ja millaisista näkökulmista aihetta lähestytään ja siitä puhutaan. Tutkimus auttaa myös avaamaan sitä, kuinka media muokkaa keskustelua koulu- ja käsityö -aiheiden ympärillä ja antaa sille lukijan tulkintaa ohjaavia merkityksiä. Kiinnostavaa on myös, miten julkinen keskustelu luo kulttuurista ilmapiiriä sekä millaisia ovat oppimisen, opettamisen ja käsityöllisen harrastamisen roolimallit mediassa.

Tutkimuksen toteuttamisessa ei ole käytetty tekoälyä.

2 Aiempaa tutkimusta koulu- ja käsityöjournalismista

Koulu- ja harrastusaiheista uutistutkimusta on tehty jonkin verran, mutta erityisesti käsityön ja itsetekemisen aiheita käsittelevästä journalismista löytyi tutkimusta verrattain vähän. Enemmän on tehty kouluun ja opettajiin liittyviä journalistisia tutkimuksia sekä tutkimus käsityön diskursseista television ajankohtaisohjelmissa.

Alhgren (2022) on pro gradussaan tutkinut peruskoulun opettajien representaatioita ja diskursseja koronapandemian aikana ja Pikkarainen (2024) on kandidaatin tutkielmassaan selvittänyt Ilta-Sanomien verkkouutisissa esiintyviä opettajadiskursseja. Sekä Alhgren (2022) että Pikkarainen (2024) olivat löytäneet tutkimuksissaan keskenään samantyyllisiä diskursseja, jotka liittyivät esimerkiksi opettajien kokemaan hyvinvointiin ja työstä palautumiseen. Kummaltakin löytyi myös ”poliittinen diskurssi”, jolla viitattiin kouluun instituutiona ja poliittisen päätöksenteon kohteena. Myös Hyvönen (2024) on tehnyt vastaavaa diskurssitutkimusta Vauva.fi – foorumin koulukeskusteluja käsitelleessä pro gradussaan. Hyvösen analysoimassa verkkoaineistossa on kommentoitu runsaasti opettajuutta, sillä opettajan työn katsottiin muuttuneen ajansaatossa kielteisellä tavalla vähemmän autoritääriseksi sekä opettajan tehtävän vaativan nykypäivänä paljon sellaistaakin työtä, joka ei ole varsinaista opetusta. Tällaisen työn koettiin aineistossa olevan pois opettajan kurinpito- ja opetustyöstä. (Hyvönen, 2024, 48.) Hyvösen aineistossa negatiivisessa kehyksessä esille nousivat myös koulumaailman uudistukset ja trendit, kuten digitalisaatio, itseohjautuvuus ja ilmiöoppiminen vain joitakin mainitakseni (Hyvönen, 2024, 60).

Yrttimaa (2015) on puolestaan pro gradussaan tutkinut käsityön representaatioita television ajankohtaisohjelmissa. Tutkimuksen tuloksena oli havaittu neljä eri diskurssia liittyen käsityön esittämisen tapoihin tuolloisissa television ajankohtaisohjelmissa. Tunnistettuja diskursseja olivat hyvinvoinnin ja elämänhallinnan diskurssi, ambivalenttinen diskurssi, modernistinen diskurssi sekä taitajuusdiskurssi. (Yrttimaa, 2015, 42) ”Ambivalenttisella diskurssilla” Yrttimaa tarkoittaa aineistossaan esiintynyttä käsityöaiheiseen ilmaisuun liittynyttä vastakohtaisuutta ja ristiriitoja. Yrttimaan analysoimassa aineistossa tällainen ristiriitaisuus on tuolloin ilmennyt erityisesti epävarmuutena käsityön arvostuksen tilasta, sillä hänen aineistossaan

käsityön on kerrottu olevan yhtäältä vaalimisen arvoista ja monen harrastus, mutta toisaalta myös katoava kansantaito ja työtä, josta ei makseta. (Yrttimaa, 2015, 46.) “Modernistisilla diskursseilla” Yrttimaa puolestaan tarkoittaa käsityön tarkastelua tuolloisen nykyläiskulttuurin kautta eli eräänlaisena muoti-ilmiönä, jossa painottuvat myös itsetekemisen helppous, nopeus ja ekologisuus (Yrttimaa, 2015, 49). "Taitajuusdiskurssi" taas liittyi Yrttimaan aineistossa puhetapaan, jossa käsityötä pidettiin erityisen ihailtavana toimintana, joka edellyttää taitoa ja tarkkuutta (Yrttimaa, 2015, 51).

Mikkola (2023) on pro gradussaan puolestaan tutkinut inklusion diskursseja eri uutismedioissa. Hänen aineistonsa eli inklusiota käsittelevät verkkouutiset oli kerätty kotimaan luetuimmilta verkkouutissivustoilta. Mikkolan tutkimuksessa selvisi, että inklusio –aiheen ympärillä käytettiin mediassa runsaasti negatiivista kieltä ja aiheeseen liittyi hänen mukaansa myös paljon huolta ja pelkoa niin opettajien kuin vanhempienkin puolelta esimerkiksi tuen ja resurssien riittävydestä erityistä tukea tarvitseville oppilaille. (Mikkola, 2023, 39.) Samantyyppisiä diskursseja olivat löytäneet myös Jussila ja Suhonen (2025, 34) diskurssianalyyssissään kyläkouluja käsittelevistä mediateksteistä. Myös heidän tutkimuksensa tuloksissa ilmeni huoli lapsen edusta ja hyvinvoinnista sekä esimerkiksi alueellisen tasa-arvon toteutumisesta.

3 Journalismista ja viestinnästä

Kortin (2016, 279) mukaan medialla on toki ollut rooli ihmisten arjessa jo ennen sanomalehtiä, mutta lehdistön toimijuus laajeni 1800-luvun edetessä niin politiikassa, julkisuudessa kuin taloudessakin. Ennen kirjanpainotaitoa kirjallinen kulttuuri on Kortin teoksen mukaan ollut pääasiassa esimerkiksi lauluja, satuja ja runoja, mikä on tehnyt kulttuurista suullista ja julkista. 1700-luvulla kirjallisuus on ollut pitkälti kristillistä, mutta vuosisadan puolenvälin jälkeen lukutaito alkoi levitä laajalti ja kirjallisuuteen vakiintuivat uudet henkilökohtaisemmat kirjallisuuden muodot, kuten muistelmat, päiväkirjat ja utopistiset kertomukset. (Kortti, 2016, 280.)

Kortti (2016, 160) on viitannut teoksessaan sosiologi Manuel Castellsin tutkimukseen, jossa Castells on todennut informaatiosta tulleen keskeistä maailmantaloudessa, sekä nykyisessä digitaalisessa kulttuurissa, jossa viestintäverkostot ovat alati liikkeessä ja jatkuvan muuttuvaisuutensa myötä ne eivät omaa tyypillistä hierarkiaa, joka on tavallista vanhemmille organisaatioille.

Kortin (2016, 147) mukaan modernilla medialla on keskeinen rooli kulttuurisen identiteetin muodostumisessa. Nykypäivänä median eli esimerkiksi kohdennettujen lehtien ja televisio-ohjelmien kautta luodaan identiteettiä sekä myös vahvistetaan stereotyyppioita. Seppäsen ja Väliiverrosen (2012, 21) mukaan tällaisen median avulla tapahtuu niin kutsuttu joukkoviestintä, joka on heidän määritelmänsä mukaan julkista ja yksisuuntaista viestintää.

Yrttimaa on todennut omassa tutkimuksessaan käsityön olennaisina osina toiminnan sekä jonkinlaisen hiljaisen tiedon, joiden myötä käsityön luonne on osaltaan hyvin ei-kielellinen. Yrttimaan mukaan käsityön sosiaalista luonnetta on siis hankala tavoittaa kielellisellä tasolla ja keinoilla. (Yrttimaa, 2015, 25.)

4 Tutkimuskysymykset

Tutkimukseni tehtävänä on kuvata ja selvittää suomalaisen käsityöaiheisen uutisoinnin diskursseja sekä sitä, millaisia ovat käsityön ja itse tekemisen representaatiot kotimaisessa verkkouutisoinnissa. Kiinnostavaa on myös, mitä representaatioilla halutaan viestiä uutisia lukevalle yleisölle. Tutkimuskysymykset ovat siis seuraavat:

- *Miten käsityötä representoidaan uutismedioissa?*
- *Mitkä seikat koetaan aiheesta uutisoidessa tärkeiksi?*

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimuksen aineisto kerättiin eniten lukijoita tavoitavilta kaupallisilta suomenkielisiltä verkkouutissivustoilta, joita olivat Helsingin Sanomat, Iltalehti sekä Aamulehti. (FIAM, 2025). Aineistossa hyödynnettiin myös ei-kaupallisia uutisartikkeleita, jotka kerättiin Yleisradion verkkosivustolta. Aikavälillä 4.2.2020 – 10.2.2026 julkaistuja artikkeleita kertyi analysoitavaksi kaikkiaan 16 kappaletta.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen analyysimenetelmäksi valikoitui diskurssianalyysi, sillä menetelmän avulla päästään parhaiten käsiksi aineiston artikkelien puheilmapiirejä ohjaaviin näkemyksiin, arvoihin ja asenteisiin. Menetelmä auttaa myös avaamaan, ketkä artikkeleissa saavat tilaa näkemyksilleen ja millaiset aiheet jäävät käsityö- ja itsetekemisen aiheita käsittelevissä artikkeleissa kenties katveeseen. Samalla voidaan havainnoida, onko eri uutislähteillä keskinäisiä eroavaisuuksia, mitä tulee käsityötä ja itsetekemistä käsitteleviin uutisiin.

5.2 Diskurssianalyysi tutkimusmenetelmänä

Pietikäinen ja Mäntynen (2019, 27) määrittelevät diskurssin monitahoiseksi käsitteeksi, sillä tieteenalasta riippuen, se määritellään hieman eri tavoin. Heidän mukaansa aiemmin kielitieteessä ja kirjallisuudentutkimuksessa diskurssi -termiä on käytetty kuvaamaan kieltä strukturalistisesti eli tutkimus on keskittynyt vain kieli- ja rakennejärjestelmien keskinäisiin suhteisiin eikä niinkään kielenulkoisiin seikkoihin ja kielenkäyttötilanteen tarkasteluun. Nykypäivään tultaessa termiin liittyvä tutkimuksellinen painopiste on muuttunut strukturalistisesta kielentutkimuksesta yksittäistä lausetta kattavampien kielellisten kokonaisuuksien ja kielenkäyttötilanteiden kontekstiseen tarkasteluun (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, 29). Tällaisilla laajemmilla kielenkäytön kokonaisuuksilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi puheiden, katkelmien ja haastattelujen tarkastelua eli diskurssitutkimus tarkastelee siis kielenkäyttötilanteita

sosiaalisena toimintana niiden aidoissa konteksteissa (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, 30).

Pietikäinen ja Mäntynen (2019, 4, 5) avaavat teoksessaan diskurssianalyysin perusajatuksia. Diskurssianalyysi tutkii kielen ja sosiaalisen toiminnan välisiä suhteita keskittyen erityisesti kontekstin synnyttämiin kielen merkityksiin. Diskursseja tutkittaessa pyritään käytetystä kielestä löytämään se, mitä kielellä tehdään, millainen kielenkäyttötilanne on sekä kielelliseen toimintaan, kuten puheeseen tai tekstiin kytkeytyvät arvot ja normit (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 4, 5).

Diskurssitutkimuksen johtava ajatus koskee kieltä aina sosiaalisena toimintana, sidosteisena kontekstiinsa sekä liitoksellisena kielenkäyttäjien kulttuuriin, rakenteisiin ja käytäntöihin. Kielen avulla voidaan siis merkityksellistää ympäristöä ja yhteiskuntaa. Diskurssitutkimus kytkeytyy siis pohdintaan vallasta, tiedosta ja muutoksesta sekä yhteiskunnallisesta todellisuudesta, sillä kielen ja yhteiskunnan yhteenkietoutuneisuus on sekä monitasoista että liikkeellistä. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 6, 7.)

Diskurssianalyysi tutkimusmenetelmänä tutkii siis ihmisten kielenkäyttöä yhteiskunnassa ja yhteisöissä (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 6). Juhilan ja Suonisen (2016) mukaan diskurssianalyysissä on painotettu luonnollisten aineistojen vahvuuksia, sillä luonnollisten aineistojen kautta voidaan päästä käsiksi sellaiseen retoriikkaan ja vuorovaikutuksen säännönmukaisuuksiin, joihin tutkimusta varten aikaansaatuisten aineistojen kautta ei päästä tutkimaan. Luonnollisuudella tarkoitetaan aineistoja, jotka ovat olemassa tutkijasta riippumatta eli esimerkiksi tallenteet arkikeskusteluista, lehtiartikkelit tai ammateissa käytettävät raportit ja pöytäkirjat. Ei-luonnollisiksi aineistoiksi voidaan katsoa vastaavasti tutkimustarkoituksessa tehtävät kyselyt, haastattelut ja testit. (Juhila & Suoninen 2016, 448, 449.)

5.3 Representaatio

Seppäsen mukaan representaatio -termi tarjoaa käsitteen pohtia median tapoja tuottaa ja esittää todellisuutta. Käsitteen avulla voidaan tieteellisesti analysoida millaisista näkökulmista ja millaisin välinein mediatodellisuutta luodaan sekä eri medioiden

keskinäisiä vaihteluita todellisuuden esitystavoissa. (Seppänen, 2005, 77.)

Representaation käsitteen avulla tutkimus on kytkettävissä laajempiin pohdintoihin liittyen esimerkiksi subjektisuuteen tai erilaisiin ideologioihin.

Hallin (2013, 1) mukaan representaatio tapahtuu kielen kautta. Kielellä voidaan tässä tapauksessa tarkoittaa niin puhuttua kieltä kuin myös erilaisia merkki- ja symbolijärjestelmiä, kuten kirjoitettua kieltä, nuotteja, kuvia tai viittomakieltä.

Aiemmassa teoksessaan Hall (1997, 17) määrittelee representaation “merkityksen tuottamiseksi mielessämme olevien käsitteiden avulla”. Hänen mukaansa kieli toimii ikään kuin “mediana”, jonka avulla ajatuksiaan voi representoida kulttuurissaan. Näin siis kielenkäytön kautta tapahtuva kulttuurillinen representaatio on keskeistä merkitysten tuottamiselle. Kojonkoski-Rännäli (2009, 74–75) on määritellyt käsityön osaksi kulttuuria, jolloin sen merkitykset elävät kulttuurin muutosten myötä ja Hall (1997, 1, 2) on määritellyt kulttuurin liikkeelliseksi prosessiksi, jossa ihmiset tuottavat ja vaihtavat keskenään merkityksiä ympäröivästä maailmasta.

5.4 Aineiston analyysi

Metodikirjallisuuteen perehtymisen jälkeen aloitin aineiston analysoinnin keräämällä aineistossa käytettävät artikkelit yhteen tiedostoon ja lukemalla aineiston lävitse ennen analysoinnin aloittamista Pietikäisen ja Mäntysen (2019) ohjeistamalla tavalla.

Muutaman läpi lukemisen jälkeen aineiston sisältö oli tuttu ja analysointi voitiin aloittaa.

Aineistosta värikoodasin toistuvia teemoja ja tietyn teeman noustessa esiin merkitsin sen taulukkoon. Taulukkoon merkittiin myös katkelma, jossa havaittu

diskurssi esiintyi, jotta diskurssin asiayhteys pysyi selvillä. Kun kaikki aineistossa

useamman kerran esiintyvät diskurssit oli saatu kahden analysointikierron jälkeen taulukkoon, oli mahdollista alkaa rakentamaan kokonaiskuvaa aineistossa esiintyvistä

diskursseista. Selvyden vuoksi katsoin aiheelliseksi jakaa aineistosta löydetty

diskurssit kahteen eri kategoriaan sen mukaan, oliko löydettyillä diskursseilla erityinen

koulukonteksti vai jäivätkö ne sen ulkopuolelle. Koulukontekstiin sijoittuvat diskurssit

erittelin yhdeksi omaksi kategoriakseen ja jäljelle jääneet diskurssit teeman mukaan

kolmeen muuhun kategoriaan, jotka esitellään seuraavassa luvussa. Aineiston

verkkoteksteistä käytän lyhennettä VT. Kaikki aineiston sisältämät artikkelit julkaisuaikoinen ja linkeineen ovat taulukoituna liitteessä 1.

6 Tulokset

Diskurssianalyysin tuloksena tunnistin verkkoteksteistä kymmenen eri diskurssia. Diskurssit liittyivät pääasiassa siihen, miksi käsityö koetaan tärkeäksi ja minkälaisen seikkojen vuoksi sitä halutaan harrastaa. Aineistossa koulukontekstiin tai formaaliin oppimiseen liittymättömät teemat rakensivat käsityön merkityksellisyyttä useiden erilaisten diskurssien avulla. Näitä diskursseja olivat vaikuttamaan pyrkiminen eli käsityöaktivismi tai käsityön arvostaminen taiteenmuotona, henkilökohtaiset ekologiset arvot, ilo uuden oppimisesta käsityötuotteen valmistamisen kautta sekä käsityöharrastamisen aikaansaamat positiiviset tunteet.

Koulukontekstiin tai formaaliin oppimiseen liittyvät diskurssit liittyivät monimateriaalisuuteen käsityön opetuksessa, käsityön opetuksen merkitys lapsille ja nuorille, erilaiset käsityön opetuksen toteuttamiseen liittyvät käytännön haasteet, kuten oppilaiden osaamiserot, ajalliset haasteet kouluarjessa sekä opetushenkilöstön valmiuserot opettaa käsityötä.

6.1 Positiivisten tunteiden diskurssi

Aineistossa korostuivat useasti erilaiset positiiviset tunteet sekä mielihyvä, jota käsityöharrastamisen koettiin harrastajalleen antavan. Käsityöharrastaminen toi iloa uuden oppimisesta sekä esimerkiksi innostusta, inspiraatiota sekä itsensä toteuttamisen tuomaa mielihyvää. Käsityö koettiin myös rentouttavana ja jaksamista tukevana tekemisenä. Aineistosta nousi useita kertoja esiin itse valmistettuun tai läheisen ihmisen valmistamaan tuotteeseen liittyvä välittämisen tunne sekä erityinen rakkaus tuotteen valmistamiseen. Mieleisten materiaalien koettiin myös tuovan esimerkiksi lohtua. Käsityön aikaansaamat positiiviset tunteet näkyivät esimerkiksi seuraavissa ilmauksissa:

– *“Tämä on tekniikka, jossa toistetaan samaa pistoa monta kertaa. Niin tehdessä syntyy flow, joka suo hetken mindfulnessia.”* (VT5)

“Nykyään neulominen on Viljaselle tapa rentoutua. Neulominen on mukavaa ajanvietettä, ja haastavan kuvion oppiminen tuo onnistumisen tunteen.” (VT9)

“Pehmeät materiaalit tarjoavat lohtua kovassa ajassa.” (VT8)

6.2 Ekologisuuden diskurssi

Aineistossa käsityön harrastamiseen liittyen tuotiin esiin myös ekologinen näkökulma. Käsityön harrastamisella koettiin olevan ekologista arvoa etenkin kierrätysmateriaalien ja kirpputorien suosimisen osalta. Kuluttamisen vähentäminen oli tärkeä teema useille aineistossa haastatelluille käsityöharrastajille. Kuluttamisen vähentämistä ja kestävää tulevaisuutta haluttiin toteuttaa esimerkiksi opettelemalla tapoja paikata vanhoja vaatteita ja näin vähentää tekstiilijätteen määrää. Aineiston mukaan vaatteita pyrittiin hankkimaan kierrätettyinä ja kiinnittämään huomiota valmistusmateriaaleihin, sillä laadukkaista materiaaleista valmistetut tuotteet kestävät paikkaamista ja uudelleenkäyttöä. Kierrätettyjen materiaalien saattaminen hävittämisen sijaan hyötykäyttöön nähtiin arvokkaana, kuten myös lopputuotteiden laadukkuus. Itse valmistetuista tuotteista haluttiin tehdä kestäviä ja tasokkaita ja niissä haluttiin hyödyntää laadukkaita materiaaleja, joita usein hankittiin aineiston mukaan kierrätettyinä.

“Vaatteiden paikkaaminen ja korjaaminen on minusta ympäristöteko” (VT4)

“Omat vaatteensa Vehmaanperä pyrkii hankkimaan kierrätettyinä.” (VT12)

“Nyt farkkukangas on sitten päätynyt hyötykäyttöön: siitä syntyy niin piensisustustuotteita kuin vaikkapa kokonaisten nojatuolien verhoiluja.” (VT13)

6.3 Käsityöaktiivisuuden diskurssi

Käsityön ja etenkin tekstiilitaiteen harrastaminen koettiin aineistossa myös taiteen ja aktiivisuuden välineenä sekä vaikuttamisen keinona esimerkiksi omaan ympäristöön. Taiteen ja käsityön rajaa halutaan hälventää ja tällä vuosikymmenellä siinä on edistytty paljon, kun käsityötaide on löytänyt tiensä museoihin. Tekstiilituotteet on nykyään

alettu nähdä galleriakelpoisena taiteena, sillä harrastajien kaipuun käsillä tekemiseen katsotaan heijastuvan myös luovaan alaan ja siihen, mikä katsotaan taiteeksi. Aineiston perusteella käsityöaktiivisilla vaikuttaminen liittyi muun muassa materiaalitietouden lisäämiseen sekä esimerkiksi tietoisuuteen vaatteiden valmistuksesta.

Käsityöharrastamisen lisääntyminen ja tekstiilitaiteen nousu tulkittiin aineistossa myös esimerkiksi vastaliikkeenä digitalisaatiolle, mutta myös välineenä ottaa kantaa yhteiskunnallisesti haastaviin aiheisiin, kuten esimerkiksi heteronormatiivisuuteen tai perinteisiin sukupuolinormeihin. Tekstiilitaiteen katsottiin olevan myös väline kertoa esimerkiksi vähemmistöjen asemasta sekä rikkoa luovan alan rajoja.

“Suunnittelija [Juha Vehmaanperä] ajattelee, että monien vaikeiksikin kokemia aiheita, kuten sukupuolen moninaisuutta on helpompi käsitellä huumorin keinoin.” (VT12)

“– Käsillä tehdessä ihminen ymmärtää itsensä aktiivisena vaikuttajana, henkilönä, joka voi omalla toiminnallaan muuttaa asioita.” (VT3)

“Kaipuu käsillä luomisen pariin heijastuu myös taiteeseen.” (VT8)

6.4 Formaaliin oppimiseen liittyvät diskurssit

Aineistossa tuotiin esiin myös käsityön merkitystä lapsille ja nuorille kouluympäristössä. Käsityön esitettiin tuovan lukuisia hyötyjä oppilaille, mutta koulukäsityössä kärsittiin aineiston perusteella myös haasteista, kuten riittävien aikaresurssien puutteesta tai oppilaiden osaamiserojen kasvusta. Aineistossa oli esillä kädentaitojen merkitys oppilashyvinvoinnille, kasvulle ja onnistumisen kokemuksille. Käsityön opetusta pidettiin aineistossa tärkeänä lapsen minuuden kehitykselle sekä välineenä kasvattaa aktiivisia kansalaisia. Käsityön katsottiin tuovan oppilaille monenlaisia taitoja, kuten muiden oppiaineiden soveltamista käytännössä, sekä ongelmanratkaisua ja suunnittelun taitoja. Myös avaruudellisen hahmottamisen ja matemaattisten taitojen tukeminen tuli aineistossa esiin liittyen formaalin käsityöopetuksen hyötyihin.

Aineistossa mainittuja haasteita käsityöopetukseen liittyen olivat oppilaiden keskinäisten osaamiserojen kasvaminen sekä ajan puute koskien tarpeeksi kattavaa paneutumista useisiin erilaisiin käsityötapoihin ja materiaaleihin, taitoaineiden tuntimäärien vähentämisestä johtuen.

Myös monimateriaalisuus puhututti aineistossa ja nähtiin positiivisena kehityskulkuna kouluympäristössä, siitä huolimatta, että sen toteuttaminen on koettu toisinaan haasteelliseksi johtuen muun muassa käsityötilojen sijoittelusta koulurakennuksissa, sekä koko oppiaineen suosion laskusta oppilaiden keskuudessa. Käsityön suosio valinnaisaineena on laskenut ja lukion käyville opiskelijoilla voi olla vuosien tauko käsillä tekemisestä.

Kädentaitojen oppimisella on tärkeä merkitys lapsen psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen. (VT3)

“Hän [Vuokko Isaksson] on nähnyt, miten sekä opetus että oppimistulokset alkoivat heiketä ja oppilaat kadota valinnaisanetunneilta.” (VT11)

Vanhempien rohkaisu kädentaitojen pariin on entistä tärkeämpää, sillä koulussa lasten osaamiserot ovat suuret, eikä aika riitä taitojen oppimiseen. (VT3)

Nykyaikainen käsityö mahdollistaa ideoiden toteuttamisen, ongelman ratkaisun opettelun ja teoria-aineiden soveltamisen. (VT10)

Lähtökohtana on, että käsityön opetus on kokeilevaa, etsivää ja tutkivaa. Enää ei siis pitäisi määritellä tiukasti, että tehdään löylykauha tai neulotaan sukka. Nyt oppilaiden pitäisi saada ideoita ja suunnitella työ itse. (VT1)

Tunnistetut diskurssit eli ekologinen ja mielihyvän diskurssi sekä käsityöaktiivisuuden ja formaalin oppimisen diskurssit osoittavat, että käsityö konstruutuu uutisoinnissa moniulotteisena ja arvoperustaisesti latautuneena ilmiönä. Diskurssien avulla voidaan hahmottaa kuvaa käsityöstä myös muilla tavoin kuin vapaa-ajanvietteenä ja liittää siihen esimerkiksi yhteiskunnallisia, kasvatuksellisia ja henkilökohtaisia merkityksiä. Tällä tavoin media osallistuu aktiivisesti siihen, millaisena käsityön merkitys ymmärretään tässä ajassa sekä millaiseen arvomaailmaan käsityö on sidosteinen.

Kokonaisuutena analyysin avulla havaitut diskurssit heijastavat käsityön niin henkilökohtaisen hyvinvoinnin lähteenä kuin myös osana laajempaa yhteiskunnallista liikettä niin koulumaailmassa kuin taiteen kentälläkin.

7 Johtopäätökset

Tutkimuksessani tarkastelin kotimaan käsityöaiheisessa uutisoinnissa esiintyneitä diskursseja. Tutkimuksen aineistona oli neljällä luetuimmalla verkkouutissivustolla julkaistut uutiset, joista kolme olivat kaupallisia julkaisualustoja ja yksi ei-kaupallinen. Analyysin tuloksena tunnistin neljä: mielihyvän diskurssi, ekologinen diskurssi, käsityöaktiivisuuden diskurssi sekä peruskouluympäristöön sijoittuva diskurssi eli formaalin oppimisen diskurssi. Näiden aihepiirien pohjalta voidaan päätellä, että uutisoinnin kautta käsityö on yhä vahvemmin harrastajien väline toteuttaa aktiivista kansalaisuutta ja käsityöllinen harrastaminen profiloituu enenevässä määrin välineeksi ottaa kantaa esimerkiksi globaaliin ekokriisiin.

Tutkimuksessa oli tarkoitus vastata kysymyksiin siitä, miten käsityötä representoidaan uutismedioissa ja mitkä seikat koetaan aiheesta uutisoidessa tärkeiksi?

7.1 Positiiviset tunteet

Tutkitussa aineistossa nousivat ensisijaisesti esille käsityön tuomat hyvänolon tunteet ja onnistumisen kokemukset, jotka aineiston perusteella koetaan olennaiseksi käsityöaiheista uutisoitaessa. Kröger ja Pöllänen (2000) kertovat artikkelissaan käsityön mahdollisuudesta tarjota yksilölle itsetuntoa kohottavaa ja henkistä tasapainoa sekä viihtyvyyttä lisäävää tekemistä. Mielihyvän ja rentoutumisen tunteiden lisäksi myös ilon uuden oppimisesta nousi analyysissä esiin, joka aineistossa liittyi materiaalituntemukseen sekä uusien käsityötekniikoiden oppimiseen. Kröger ja Pöllänen (2000) toteavat käsityön kasvattavan tekemällä oppimisen kautta luovuutta sekä ongelmanratkaisukykyä. Heidän mukaansa näiden taitojen kautta oppija voi saada myös itsetuntoa kasvattavia elämyksiä, jotka nousivat myös aineistossa esiin liittyen siihen, miksi käsityön harrastaminen koetaan tärkeäksi ja siitä nautitaan. Tällaiset taidot nousivat esiin myös formaaliin oppimiseen liittyvässä aineiston osassa sekä toimivat argumentteina aineiston artikkeleissa, joissa mielipidekirjoituksen laatija tai esimerkiksi artikkeliin haastateltu asiantuntija halusi teroittaa käsityön ja itse tekemisen tuomien taitojen merkitystä lukijoilleen.

7.2 Ympäristötietoisuus

Ympäristötietoisuus ja ekologisuus oli aineiston perusteella monelle käsityöharrastajista tärkeä arvo. Aineistossa haastatellut ihmiset kertoivat pyrkivänsä käsistöissään hyödyntämään kierrätettyjä materiaaleja ja materiaalit haluttiin valita huolella siten, että ne kestäisivät aiottua käyttöä ja korjausta mahdollisimman pitkään. Useasti toistui myös halu korjata vaatteita ja käyttöesineitä uuden ostamisen sijasta. König (2013) avaa tutkimuksessaan syitä, jotka motivoivat vaatteiden ja tekstiilituotteiden korjaamiseen. Historiallisesti käyttötekstiilien paikkaaminen on hänen mukaansa köyhyyteen, pulaan ja matalaan sosioekonomiseen asemaan yhdistetty aihe. Varmolan (2014, 61) mukaan Suomessa on ollut sotien aikana laadukkaita materiaaleja saatavilla huonosti ja sen takia hyvälaatuisista vaatteista pidetty huolta ja luonnonkuituset kankaat on käytetty tarkasti. Nykyään paikkaaminen koetaan yksilölle helpoksi tavaksi lievittää maailmantuskaa sekä ottaa osaa kestävään kehitykseen (König, 2013). Myös Soini-Salomaan ja Seitamaa-Hakkaraisen tutkimuksessa nousee esiin globaalien ekologisten haasteiden ja niiden ratkaisupyrkimysten on vaikutus käsityöhön. Ekologisten ratkaisujen ja arvojen sekä kestävä kehityksen uskotaan tulevaisuudessa suosivan itsetekemistä ja käsityöllisiä taitoja. (Soini-Salomaa & Seitamaa-Hakkarainen, 2012, 26.)

7.3 Käsityöaktivismi

Käsityöaktivismi sekä vaikuttamaan pyrkiminen käsityötaiteen keinoin olivat eräs tutkimusaineistossa esille noussut teema. McGovernin ja Barnesin (2022) mukaan käsityötä on käytetty välineenä erilaisten poliittisten teemojen sekä ympäristöllisten ja sosiaalisten kysymysten esiin nostamiseksi. Heidän artikkelissaan esimerkkinä tällaisesta aktivismista on Marianne Jorgensenin sodan vastainen tempaus ”Pink Tank”, jolla hän ilmaisi kantansa Irakin sotaa vastaan pinkillä langalla päällystetyn tankin avulla. (McGovern, Barnes 2022, 90.) Omassa aineistossani ei esiintynyt vastaavan tason kannanottoja, mutta yhdessä aineiston artikkeleista tuli ilmi käsityötaiteen olevan

väline murtaa stereotyyppioita ja pukeutumismenot. (VT12) Puskan käsityöaktivismia ja sen välineitä kartoittaneessa pro graduhaastattelussa haastateltavat olivat kokeneet käsityöaktivismiin välineeksi elvyttää perinteisiä käsityötekniikoita, mutta myös uudistaa ja piristää perinteisiä tekniikoita nykypäivän tarpeisiin (Puska 2025, 31). Puska pohjustaa pro graduun Haverin näkemyksillä käsityön ja taiteen erosta. Haveri kertoo teoksessaan käsityön alueen tietystä ristiriitaisuudesta suhteessa kuvataiteeseen. Hänen mukaansa käsityö on historiallisesti ollut kulttuurisidonnaista toimintaa, jonka tehtävä on ollut toimia enemmän perinteiden säilyttäjänä kuin niiden uudistajana. Taiteella traditionaalinen tehtävä taas on Haverin mukaan ollut aina uudistaa tuoda innovatiivista ilmaisuosaa osaksi kulttuuria. (Haveri, 2016, 22.) Käsityö on perinteisesti mielletty enemmän taito- ja materiaaliosaamisen ydinalueeksi, kun taas taiteen on katsottu olevan tapa välittää ajatuksia ja tunteita yleisölle. Haverin mukaan tällainen jako on vähitellen murtumassa, sillä vaikka perinteinen käsityö on yhä voimissaan, sen ohella perinteisiksi mielletyt käsityötekniikat ovat hänen mukaansa ottaneet vähitellen merkittävämpää roolia myös luovan ilmaisun välineinä. Luovan käsityöllisen ilmaisun arvo nousee Haverin mukaan leikittelevyydestä ja kokeilevuudesta. (Haveri, 2016, 11–13, 26.) Myös omassa aineistossani nousi esiin käsityön merkitys taiteenmuotona. Aineistossa haastatellut puhuivat perinteisten käsityötuotteiden, kuten esimerkiksi räsymaton uuteen arvoon nostamisesta sekä tekstiilitaiteen noususta nykytaiteen muodoksi ja materiaalien raja-aitojen hälventämisestä. (VT8, VT7)

7.4 Koulukäsityö ja formaali oppiminen

Koulukäsityöhön liittyen aineistossa pohditutti käsityöopetuksen nykyinen ja tuleva rooli opetuksessa. Ariken ja Väisäsen (2020) mukaan opettajat ovat kokeneet haasteiksi oppilaiden perustaitojen heikentymisen, ryhmäkokojen kasvamisen, opettajien suuren työmäärän, oppilaiden motivaation heikentymisen. Myös käsityön valinnaisaineen heikko suosio ja opettajista väkinäisiltä tuntuvat työt haastoivat Ariken ja Väisäsen tutkimuksen mukaan käsityön opetusta. Käsityö nähtiin kuitenkin vahvasti vaalimisen arvoisena ja aineistossa nousi useasti esiin käsityöopetuksen hyödyt lapsille ja nuorille. Huotilaisen ym. (2018) artikkelissa hyödyiksi mainitaan muun muassa

motoristen taitojen sekä resilienssin kehittyminen, erilaisten tunteiden käsittelyn oppiminen ja stressin sietokyvyn parantuminen. Artikkelissa todettiin käsityön harrastamisella olevan myös rentouttava vaikutus ja tuovan tekijälleen tarkoituksellisuuden kokemusta. (Huotilainen ym., 2018.) Käsityöhön haettiin kuitenkin myös uudenlaisia tulokulmia, sillä yhteiskunnallisten muutosten myötä myös käsityön merkitys muuttuu ja sen myötä koulukäsityön opetuksen ja tavoitteiden on myös muututtava (Kröger, Pöllänen 2004). Krögerin ja Pölläsen (2000) artikkelin mukaan tulevaisuuden koulukäsityön merkitys nousee siitä, millaisista sisällöistä käsityön opetus koostuu ja millä tavoin sisältöjä opetetaan.

8 Pohdinta

Esiteltyjen diskurssien pohjalta voidaan siis päätellä, että käsityöaiheiden uutisoinnissa painoarvoa saavat harrastukseen liittyvä halu vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan niin henkilökohtaisten valintojen kautta, kuin myös taiteella ja kansalaisaktiivisilla.

Peruskoulukontekstissa nämä teemat nousivat esiin etenkin pohdittaessa käsityön roolia tulevaisuuden koulussa ja sitä kautta tuleville sukupolville välitettäviä arvoja. Jo mainitun Perttulan (2018, 141–142) artikkelissa avattiin käsityön vaikutusta osallistamisen kautta, vaikka harrastustyyppisen käsityön ei voida katsoa tavoittelevan suuria yhteiskunnallisia liikkeitä, vaikka yksilöiden kohdalla harrastuksella on myönteisiä vaikutuksia vaikkapa mielenterveyteen. Matalan kynnyksen käsityöllisellä toiminnalla voidaan aktivoida ihmisiä kaikista ryhmistä osallistamalla heitä toteutettavaan toimintaan ja pohtimaan samalla yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Artikkelin mukaan tällaisella käsityöllisellä aktivoinnilla voidaan nähdä yhteys kriittiseen pedagogiikkaan, jossa keskeisiä ajatuksia ovat pyrkimys tasa-arvoon sekä parempaan vähempiosaisten toimintakykyyn. Samassa artikkelissa hän kertoo myös tutustuneensa ajatukseen siitä, että kaikki käsityön harrastaminen olisi käsityöaktivismia, sillä tuotteiden itsevalmistamisen katsotaan toimivan vastavoimana kapitalismille ja teollisesti tuotetuille tuotteille. (Perttula 2018, 141–142.)

Massatuotantoon on sidoksissa myös aineistossa esiintynyt ekologisuuden diskurssi, joka ilmeni käsityöharrastajien haluna vaikuttaa syntyvän jätteen määrään suosimalla niin kierrätettyjä materiaaleja kuin korjaamalla vanhaa. Aiemmin viitatussa Königin (2013) artikkelissa todetaan, että ekologisen kestävyuden ja globaalien kulutuksen kontekstissa on tärkeää, että käyttötavaroilla on tarkoituksenmukainen käyttöikä. Hitaampi kuluttaminen on kuitenkin riippuvaista kuluttajaryhmien asenteista ja ostokäyttäytymisestä. (König, 2013.) Näin ollen vanhan korjaamisella on kosolti myös kulttuurista merkitystä, jonka luomisessa medialla on merkitsevä rooli.

Käsityöuutisointia ja sen sisältämiä diskursseja tarkastelemalla avautuu siis näkymä inhimilliseen tarpeeseen luoda ja tehdä sekä kuulua osaksi yhteisöä. Nämä teemat puolestaan kietoutuvat osaksi laajempaa yhteiskunnallisia suuntautuneisuutta sekä

muovaavat käsityksiämme käsin tekemisen merkityksestä ja kestävämmästä tulevaisuudesta.

Lähteet

- Alhgren, A. (2022). Opettajien representaatiot ja diskurssit suomalaisissa uutisteksteissä koronapandemian aikana. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. JYX.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202206153365>
- Arike, T. & Väisänen, H. (2020). Opettajien kokemuksia monimateriaalisen käsityön opetuksesta. Pro Gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. eRepo.
<https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/12d97df4-5d36-4f58-8a6a-403cff0c7351/content>
- Buckingham, D. (2013). *Media education: Literacy, learning and contemporary culture*. John Wiley & Sons.
- Castells, M. (2000a). *The Information Age: Economy, Society and Culture*. Volume 1. *The Rise of the Network Society*. Second Edition. Blackwell.
- Castells, M. (2000b). *The Information Age: Economy, Society and Culture*. Volume 1. *The Rise of the Network Society*. Volume 3. *End of Millennium*. Second edition. Blackwell.
- Finnish Internet Audience Measurement [FIAM]. (2025). Media title toplist. Luettu 8.11.2025.
<https://fiam.fi/tulokset/>
- Hall, S. (2013). *The Work of Representation*. Teoksessa Stuart Hall, Jessica Evans ja Sean Nixon (toim.) *Representation*. Second edition. Sage. 1–45.
<https://eclass.aueb.gr/modules/document/file.php/OIK260/S.Hall%2C%20The%20work%20of%20Representation.pdf>
- Haveri, M. 2016. *Pehmeä taide: lankatekniikat kuvataiteilmaisussa*. Maahenki Oy.

- Huotilainen, M., Rankanen, M., Groth, C., Seitamaa-Hakkarainen, P., & Mäkelä, M. (2018). Why our brains love arts and crafts: Implications of creative practices on psychophysical well-being. *FormAkademisk*, 11(2).
<https://doi.org/10.7577/formakademisk.1908>
- Hyvönen, M. (2024). Vanhempien tulkintoja nykyajan koulusta. Diskurssianalyysi koulukeskustelusta verkossa. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. eRepo.
<https://erepo.uef.fi/bitstreams/c3fbb4f0-8dba-4ead-9bee-a7ccc647504f/download>
- Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. (2016). Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö. Vastapaino.
- Kokkonen, V. (2025). *Neulojien kokemuksia sosiaalisen median neuleyhteisöistä ja niiden yhteisöllisyydestä*. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. eRepo.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20250336>
- Kojonkoski-Rännäli, S. (2009). Laadun käsite ja laatutietoisuuden kehittyminen käsityössä. Teoksessa M. Metsärinne (toim.), *Käsityökasvatus tieteenalana – Sloyd education 20 years as discipline* (s. 65–78). University of Turku, Department of Teacher Education in Rauma.
- Kortti, J. (2016). Mediahistoria; viestinnän merkityksiä ja muodonmuutoksia puheesta bitteihin. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- König, A. (2013). A Stitch in Time: Changing Cultural Constructions of Craft and Mending. *Culture Unbound*, Volume 5, 2013: 569–585.
<https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.135569>

- McGovern, A. & Barnes, C. (2022). Visible mending, street stitching and embroidered handkerchiefs: How craftivism is being used to challenge the fashion industry. *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy* 11(2): 87-101. <https://doi.org/10.5204/ijcjsd.2352>
- Mikkola, T-S. (2023). Inklusion diskurssit uutismediassa. Pro gradu -tutkielma. Lapin yliopisto. Lauda. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023062659302>
- Perttula, J. (2018). Käsiyöaktivismi osallistaa ja aktivoi ajattelemaan. *Aikuiskasvatus*, 38(2), 140–147. <https://doi.org/10.33336/aik.88335>
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2019). Uusi kurssi kohti diskurssia. Vastapaino.
- Pikkarainen, P. (2024). Opettajadiskurssit Ilta-Sanomien verkkouutisissa. Kandidaatin tutkielma. Jyväskylän yliopisto. JYX. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202405243940>
- Puska, K. (2025). Perinteiset käsiyötaidot ja -menetelmät käsiyöaktivismiin välineinä. Pro Gradu -tutkielma. Turun yliopisto. UtuPub. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/181081/Puska_Katariina_opinna_yte.pdf?sequence=1
- Pöllänen, S. & Kröger, T. (2004). Näkökulmia kokonaiseen käsiyöhön. Teoksessa J. Enkenberg & E. Savolainen & P. Väisänen (toim.), *Tutkiva opettajankoulutus - taitava opettaja* (s. 160–172). Joensuun yliopisto: Savonlinnan opettajankoulutuslaitos. https://www.researchgate.net/profile/Tarja-Kroeger/publication/235978368_Nakokulmia_kokonaiseen_kasityohon/links/6620f62b43f8df018d165d9b/Naekoekulmia-kokonaiseen-kaesityoehoen.pdf
- Pöllänen, S. & Kröger, T. (2000). Käsiyön erilaiset merkitykset opetuksen perustana. Teoksessa J. Enkenberg, P. Väisänen & E. Savolainen (toim.), *Opettajatiedon kipinöitä: Kirjoituksia pedagogiikasta* (s. 233–253). Joensuun yliopisto:

Savonlinnan opettajankoulutuslaitos.

https://www.researchgate.net/profile/Tarja-Kroeger/publication/235978396_Kasityon_erilaiset_merkitykset_opetuksen_perustana/links/6620df6966ba7e2359e642b8/Kaesityoen-erilaiset-merkitykset-opetuksen-perustana.pdf

Rönkkö, M. L., Lapinlampi, H., & Yliveronen, V. (2024). Knitting Ladies Online: Joy and Community in Knitting Podcasts. *M/C Journal*, 26(6).

<https://doi.org/10.5204/mcj.3014> (Original work published November 26, 2023)

Seppänen, J. (2005). Visuaalinen kulttuuri; teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle. Vastapaino.

Seppänen, J. & Väliiveronen, E. (2012). Mediayhteiskunta. Vastapaino.

Soini-Salomaa, K., & Seitamaa-Hakkarainen, P. (2012). The images of the future of craft and design students–professional narratives of working practices in 2020. *Art, Design & Communication in Higher Education*, 11(1), 17-32.

https://doi.org/10.1386/adch.11.1.17_1

Suhonen, E., & Jussila, H. (2025). Diskurssianalyysi kyläkouluja käsittelevistä mediateksteistä. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. OuluREPO.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202506244926>

Varmola, M. (2014). Kun pesee ja parsii paikkaa, niin kestää vielä monta aikaa:

Tekstiilien paikkaus ja parsinta arkielämän murroksissa 1920–1960-lukujen Suomessa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Helda.

<http://hdl.handle.net/10138/144182>

Vilhunen, K., & Väänänen, N. (2024). Different ways to craft and use social media in crafting. *Leisure Studies*, 45(1), 180–194.

<https://doi.org/10.1080/02614367.2024.2357793>

- Yrttimaa, I. (2015). Käsitteellistyksiä ja diskursseja television ajankohtaisohjelmissä – konteksteja, käsitteellistyksiä ja diskursseja. Pro Gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto: Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto. eRepo. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20151056>
- Zhang, W. (2015). Discourse of resistance: Articulations of national cultural identity in media discourse on the 2008 Wenchuan earthquake in China. *Discourse & Communication*, 9(3), 355-370. <https://doi.org/10.1177/1750481315571177>

Liitteet

Liite 1. Aineistossa käytetyt verkkotekstit

nro	Media	Pmv	Tekstin otsikko	Linkki tekstiin
VT 1	Yle	4.2.2020	Tulevat opettajat eivät halua enää erotella tekstiilityötä ja teknistä työtä – kouluissa aineita opetetaan usein yhä tiukasti erillään	https://yle.fi/a/3-11182598
VT 2	Yle	20.12.2024	Ihan itse tein! Koulun käsityötunneilla on tehty viimeisten 70 vuoden aikana kaikkea voirasioista kokonaisiin pukuihin	https://yle.fi/a/20-10008119
VT 3	Yle	18.06.2022	Lapsi rakentaa minuuttaan kädentaitojen avulla - viime vuosien DIY-kulttuurin suosio on lisännyt käsillä	https://yle.fi/aihe/a/20-10002787

			tekemistä kotona, mutta se ei riitä	
VT 4	Yle	20.9.2025	Anni Pasanen haluaa tehdä vaatteiden paikkauksesta näkyvää	https://yle.fi/a/74-20180877
VT 5	Yle	14.3.2025	Paikkaukset keräävät katseita – korjaus tekee vaatteista yksinkertaisesti kiinnostavampia	https://yle.fi/a/20-10008413
VT 6	Yle	16.12.2021	Käsityöintoilijalta kysytään nyt pinnaa: maailmanlaajuinen "neuloosi" aiheuttaa lankapulaa, hinnat nousevat ja toimitusajat venyvät	https://yle.fi/a/3-12232940
VT 7	HS	17.6.2025	Eija Rasinmäki vei suomalaisen räsymaton maailmalle	https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000011277770.html

VT 8	HS	2.4.2025	"Naisten jutusta" tuli ilmiö	https://www.hs.fi/taide/art-2000011108410.html
VT 9	HS	9.1.2024	"Halusin neuleeseen yläkropan luurangon" – Suvi Viljasen itse tekemä villatakki herättää huomiota	https://www.hs.fi/suomi/art-2000010098852.html
VT 10	HS	30.9.2025	Käsityön tunneille olisi hyvä olla tilaa myös lukiossa	https://www.hs.fi/mielipide/art-2000011515533.html
VT 11	HS	10.2.2026	Mitä käsityö- tunneilla nykyisin tehdään? Kaiken nähnyt opettaja on huolissaan	https://www.hs.fi/suomi/art-2000011792277.html
VT 12	HS	7.12.2025	Uuden käsityön punk-tähti	https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000011637456.html
VT 13	Iltalehti	5.7.2021	Hanna tuunaa vanhoista esineistä uskomattomia luomuksia – katso!	https://www.iltalehti.fi/tee-se-itse/a/945ccd47-a339-4a3a-aa04-abe333a5e836
VT 14	Iltalehti	21.10.2025	Pirita teki 6- vuotiaalle oman "ruokarobotin" – Somessa ihastuttiin	https://www.iltalehti.fi/tee-se-itse/a/0cff97bf-146c-49e7-80e9-078a8cc1e860

VT 15	Aamulehti	26.9.2025	Aloittavat opiskelijat ovat pääosin ammattinvaihtajia – Syynä käsityönopetuksen uudistus?	https://www.aamulehti.fi/lukijalta/art-2000011520242.html
VT 16	Aamulehti	10.12.2023	Jos oven alta puskee sisään viileää ilmaa, näppärä käsityöihminen turvautuu nyt yllättävään konstiin: tästä on kyse asumismukavuutta tuovassa neulehitissä	https://www.aamulehti.fi/koti/art-2000009315202.html